

## **ВПЛИВ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН НА ПОВЕДІНКУ ЩУРІВ З ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИМ ХРОНІЧНИМ ДЕРМАТИТОМ, СПРИЧИНЕНИМ ДІЄЮ ТРИНІТРОХЛОРБЕНЗОЛУ**

© **В.М. Єльський, І.В. Кокіна, Д.Ю. Кустов**

*Донецький національний медичний університет імені М. Горького*

Незважаючи на численні публікації, присвячені питанням трансплантації стовбурових клітин (СК), існує дуже мало робіт, що висвітлюють особливості впливу СК на поведінку за умов дії техногенних поллютантів, таких як галогенізовані похідні нітробензолу – 2,4-динітрофторбензол (ДНФБ), 2,4-динітрохлорбензол (ДНХБ) та 2,4,6-тринітрохлорбензол (ТНХБ) тощо. Ці речовини досить широко використовуються у хімічному виробництві для виготовлення барвників та вибухових речовин; при контакті зі шкірою вони чинять подразнювальну та сенсibiliзуювальну дію, спочатку викликаючи іритативний (простий) контактний дерматит, а при повторних нанесеннях – алергічний контактний дерматит. При певних методиках застосування перелічених сполук в експериментальних тварин удається змоделювати хронічний дерматит, який через наявність багатьох спільних симптомів та гістологічних ознак більшість сучасних вчених визнає моделлю atopічного дерматиту людини. Тому наше дослідження було спрямовано на вивчення змін грумінгу як поведінки комфорту при введенні СК щурам з таким експериментальним хронічним дерматитом (ЕХД). Дерматит моделювали за методикою Н. Yamashita et al. (2007), яка передбачає повторне нанесення розчину ТНХБ на

шкіру, у власній модифікації. Щурам з розвиненими проявами ЕХД одноразово вводили суспензію СК у хвостові вени. Показники грумінгової активності: кількість елементарних грумінгових актів (ЕГА) – умивання, лизання, чухання та обтрушування, а також загальну кількість ЕГА, час грумінгу, інтенсивність і відсоток часу грумінгу за методикою Д.Ю. Кустова зі співавт. (2006) – визначали до та після трансплантації СК. Отримані дані було оброблено статистично за допомогою пакета прикладних програм "Medstat". Аналіз даних показав, що всі зміни грумінгової поведінки, які є притаманними ЕХД у тварин і характеризують порушення комфорту на тлі значного підвищення чухальної активності, після введення СК зазнають зворотного розвитку, тобто усі вивчені показники грумінгу після трансплантації наближаються до таких в інтактних тварин. Виявлена нормалізація порушених показників грумінгу у тварин з ЕХД після введення СК свідчить про відновлення рівня комфорту і зниження свербіжу як одного з важливих проявів ЕХД, що вказує на необхідність подальшого вивчення механізмів впливу трансплантованих СК на організм з метою розкриття потенціалу їх застосування у медичній практиці для корекції системних аутоімунних захворювань.